

Tjänsteskrivelse

Datum

2025-09-25

Vår referens

Jessica Pettersson
Utvecklingssamordnare
jessica.pettersson@malmo.se

Remiss Landsbygds- och infrastrukturdepartementet - Ökad tydlighet, stärkt samverkan - förutsättningar för framtidens utvecklingspolitik (SOU 2025:85) STK-2025-1045

Sammanfattning

Infrastruktur- och Landsbygdsdepartementet har översänt delbetänkandet av Svesam (utredningen för Sveriges sammanhållna utveckling) ”Ökad tydlighet, stärkt samverkan – förutsättningar för framtidens utvecklingspolitik” SOU 2025:85, till Malmö stad för samråd. Utredningens uppdrag är att lämna förslag till hur den framtida regionala utvecklingspolitiken och landsbygdspolitiken ska inriktas samt ge förslag till hur en mer effektiv, samordnad och långsiktigt hållbar territoriell politik kan utformas. Slutbetänkandet ska presenteras senast i juni 2026.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen godkänner förslag till yttrande och skickar yttrandet till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Beslutsunderlag

- Remiss Landsbygds- och infrastrukturdepartementet - Ökad tydlighet, stärkt samverkan - förutsättningar för framtidens utvecklingspolitik (SOU 2025:85)
- Ökad tydlighet, stärkt samverkan - förutsättningar för framtidens utvecklingspolitik (SOU 2025:85)
- Ökad tydlighet, stärkt samverkan - förutsättningar för framtidens utvecklingspolitik (SOU 2025:85)
- Återtagen remiss
- Tekniska nämnden avstår från att yttra sig
- Remissvar miljönämnden

- G-Tjänsteskrivelse KSAU 250929 Remiss Landsbygds- och infrastrukturdepartementet - Ökad tydlighet, stärkt samverkan - förutsättningar för framtidens utvecklingspolitik (SOU 2025:85)
- Förslag till yttrande KSAU 250929 Remiss Landsbygds- och infrastrukturdepartementet - Ökad tydlighet, stärkt samverkan - förutsättningar för framtidens utvecklingspolitik (SOU 2025:85)

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2025-09-29

Kommunstyrelsen 2025-10-15

Beslutet skickas till

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Miljönämnden

Stadsbyggnadsnämnden

Tekniska nämnden

Stadskontorets handläggare

Ärendet

Infrastruktur- och Landsbygdsdepartementet har översänt delbetänkandet av Svesam (utredningen för Sveriges sammanhållna utveckling) ”Ökad tydlighet, stärkt samverkan – förutsättningar för framtidens utvecklingspolitik” SOU 2025:85, till Malmö stad för samråd. Utredningens uppdrag är att lämna förslag till hur den framtida regionala utvecklingspolitiken och landsbygdspolitiken ska inriktas samt ge förslag till hur en mer effektiv, samordnad och långsiktigt hållbar territoriell politik kan utformas. Utredningen har valt att ta fram ett delbetänkande, med syfte att redovisa pågående arbete och ge underlag för diskussion samt att ge möjlighet till inspel i utredningsarbetet. Slutbetänkandet ska presenteras senast den 1 juni 2026.

I utredningen formuleras tre huvudfrågor:

1. Finns det behov av att förändra och förtydliga statliga myndigheters, inklusive länsstyrelser, och regioners ansvar och uppgifter inom den regionala utvecklingspolitiken och landsbygdspolitiken?
2. Vilka hinder finns idag för samordningen av statliga myndigheter, inklusive länsstyrelser, inom den regionala utvecklingspolitiken och landsbygdspolitiken? Hur kan samordning och samverkan effektiviseras och stärkas?
3. Ska den regionala utvecklingspolitiken och den sammanhållna landsbygdspolitiken slås samman till ett område med ett nytt gemensamt mål? Vad ska en förnyad politik fokusera på?

I utredningen används territoriell politik som ett samlingsbegrepp för den regionala utvecklingspolitiken och landsbygdspolitiken. Utredningen utgår i sitt arbete från ett antal möjligheter och utmaningar. Bland de utmaningar som behandlas ingår följande:

- Hur kan de sektorsperspektiv som präglar politik och förvaltning balanseras i syfte att uppnå mer av helhetssyn i en framtida territoriell politik?
- Vilka konsekvenser kommer den långsiktiga utvecklingen av den europeiska sammanhållningspolitiken att medföra för Sveriges del?
- Hur kan vi möta de demografiska förändringar som är utmanande för en positiv utveckling i hela landet?
- Hur kan behovet av omställning för att möta miljö- och klimatutmaningar hanteras inom ramen för en territoriell politik för hållbar utveckling?
- Hur kan en framtida territoriell politik bidra till att stärka Sveriges sociala sammanhållning?

Rapportförfattarna uppfattar sitt uppdrag som att de grundligt ska pröva dagens politik i syfte att föreslå konkreta reformer av mål, organisering, ansvarsfördelning, finansiering och arbetssätt. Tidsperspektivet man utgår ifrån är år 2050.

Den bedömning som görs är att de uppgifter som regionerna har enligt lagen om regionalt utvecklingsansvar bör ligga kvar på regionerna. Samtidigt menar man i utredningen att det i övrigt finns behov av att noga pröva dagens ansvarsförhållanden och samverkansformer. I analysen utgår man ifrån att staten och regionerna har ett delat ansvar för det regionala utvecklingsarbetet. Det finns behov av att åstadkomma en mer samlad stat centralt, för en framtida territoriell politik, konstaterar man.

En sammanhållen territoriell politik bör, enligt utredningen, innehålla mål som är tillräckligt tydliga för att ge en riktning åt politiken och för att följa upp insatser; en ansvarsfördelning som stödjer ett arbete mot de mål som har satts upp och en uppföljning av politiken som gör det möjligt att utvärdera de insatser som genomförts. På ett övergripande plan behövs det dessutom en styrning som ser till att de olika beståndsdelarna harmonierar med varandra.

I utredningen konstateras att den nuvarande territoriella politiken är splittrad med otydlig styrning, överlappande ansvar och svag uppföljning. Bedömningen görs att det behövs tydligare mål och en tydligare ansvarsfördelning tillsammans med ett sammanhållet system för uppföljning. I slutbetänkandet kommer utredningen lämna förslag på hur ett flexibelt och effektivt system för ansvarsfördelning, styrning och samverkan bör se ut inom den aktuella politiken. Ett exempel som nämns är att

kommunerna, mer än idag, bör kunna involveras i en effektiv samverkan med andra för att uppnå målen med den territoriella politiken. Det nämns också som en potential att i högre grad involvera civilsamhällets aktörer, näringslivet, urfolk och nationella minoriteter i arbetet.

Utredningen gör i delbetänkandet preliminära bedömningar om vad en sammanslagning av politikområden skulle kunna innebära. Ett slutligt ställningstagande i frågan ska utredningen återkomma till i slutbetänkandet.

Ett centralt budskap i utredningen är att en fungerande och sammanhållen territoriell politik kräver helhetssyn, territoriell samverkan och tydliga roller. Delbetänkandet lyfter särskilt behovet av att sektorspolitiken i högre grad ska ta geografisk hänsyn och skapa synergier med regionala mål.

Ett konkret förslag läggs fram i utredningen redan nu. Förslaget syftar till att förtydliga att regioner ska samråda med det civila samhällets organisationer och näringslivet samt ta hänsyn till lagen om nationella minoriteter i det regionala utvecklingsarbetet.

Internremiss

Delbetänkandet har internremitterats till miljönämnden, stadsbyggnadsnämnden och tekniska nämnden för yttrande. Stadsbyggnadsnämnden och tekniska nämnden har avstått från att svara.

Miljönämndens yttrande

Miljönämnden konstaterar att utredningen inte berör nämndens uppdrag i någon högre grad. Miljönämnden är positivt till utredningens perspektiv på miljö- och klimatfrågorna i den territoriella politiken. Nämnden vill samtidigt understryka att utmaningarna gällande klimat och miljö ser väldigt olika ut i städer och på landsbygden. En territoriell politik som vill uppnå Sveriges klimat- och miljömål bör ta hänsyn till denna geografiska skillnad, menar nämnden.

Miljönämnden är positiv till att förtydliga bestämmelsen om samråd i lagen om regionalt utvecklingsansvar, till att också omfatta det civila samhällets organisationer och näringslivet i länet.

Vidare är miljönämnden positiv till förslaget att kommunerna ska involveras i en mer effektiv samverkan för att uppnå de politiska målen. Nämnden uppskattar utredningens erkännande av kommunernas centrala roll i arbetet för hållbar utveckling, samt utredningens fokus på att utveckla arbetsformer som utgår från det kommunala självstyret.

Stadskontorets bedömning

Generellt är stadskontorets bedömning att det aktuella delbetänkandet är välskrivet. Samtidigt är delbetänkandet mycket vagt i sina ställningstaganden. Stadskontoret kan konstatera att den kommunala nivån omnämns i begränsad omfattning i utredningen. Vad stadskontoret kan utläsa av betänkandet har endast mindre kommuner bjudits in till den dialog som har förts hittills. Utredarna har varken haft kontakt med Malmö stad, Stockholm stad eller Göteborg stad i arbetet eller kommuner runt dessa städer. Även kontakter med civilsamhället och näringslivet tycks främst vara inriktade på landsbygdsfrågor. Likaså har få större städer fått delbetänkandet på remiss. Stadskontoret vill understryka att storstäderna bör vara givna och naturliga referenspunkter i det fortsatta arbetet.

Stadskontoret vill betona vikten av helhetssyn och städernas särskilda roll i flera av de i utredningen utpekade utmaningarna. Det handlar om att anlägga ett perspektiv där stad och landsbygd kompletterar, och är ömsesidigt beroende av, varandra. Detta kräver en medvetenhet om att insatser är nödvändiga såväl i städer som på landsbygden.

Stadskontoret instämmer i betänkandets konstaterande att kommunernas kunskap, erfarenheter och verksamheter skulle kunna nyttjas mer effektivt. Kommunerna bör i större utsträckning än idag involveras i en effektiv samverkan för att uppnå målen med den territoriella politiken. I delbetänkandet nämns differentierad uppgiftsfördelning och asymmetrisk ansvarsfördelning (s. 45). Stadskontoret anser att en asymmetrisk ansvarsfördelning, där även kommunerna är medräknade, kan stärka den regionala utvecklingspolitikens genomslagskraft i vissa frågor. Det kan handla om att flytta ansvarsområden från statlig eller regional nivå till kommunal nivå, antingen för kommunerna att själva ansvara för, eller att ge vissa större kommuner ansvar för samordning av flera kommuner. Stadskontoret anser att asymmetrisk ansvarsfördelning kan prövas, om inte annat på försök. Vi välkomnar fortsatt dialog med utredningen i denna fråga.

Vad gäller det konkreta förslaget i delbetänkandet, att förtydliga paragrafen om samråd i lagen om regionalt utvecklingsansvar, så att det tydligt framgår att en region ska samråda med företrädare för det civila samhällets organisationer och näringslivet i länet, är stadskontoret generellt positiv till det. Samtidigt ställer det krav på förtydligande av statliga myndigheters respektive regioners ansvar och uppgifter inom den territoriella politiken. Ibland är det svårt för offentliga aktörer att förstå var ansvaret i en fråga ligger. Civilsamhällets organisationer och aktörer i näringslivet kan tänkas stå ännu längre ifrån dessa frågor, varför en tydlighet i ansvarsfrågan behöver stärkas för att ett samråd ska ge verklig effekt.

Avslutningsvis ser stadskontoret positivt på ambitionen att i det fortsatta utredningsarbetet beakta utvecklingen av EU:s sektorspolitik och sammanhållningspolitik. I sammanhanget nämns EU-kommissionens långtidsvision för unionens landsbygdsområden 2040. Här bör utredningen kompletteras med storstadsperspektiv genom exempelvis OECD:s principer för stads- och landsbygdspolitik (som omnämns senare i betänkandet) och genom att nogsamt följa utvecklingen av EU:s urbana agenda.

Stadskontoret instämmer i miljönämndens synpunkter. Stadskontoret föreslår att kommunstyrelsen godkänner förslag till yttrande och översänder till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet.

Ansvariga

Agnes Wemme Nämndsekreterare

Micael Nord Näringslivsdirektör

Andreas Norbrant Stadsdirektör